

Alkotmánybíróság részére

Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	II/ 0 2 1 5 9 - 0 / 2022
Érkezett:	2022. SZEPT. 21. <i>Gyémányi Zsolt</i>
Példány:	1
Melléklet:	0 db <i>du'</i>
Kezelőiroda:	

Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy

a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény

(a továbbiakban: KATA tv.) ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybírósági eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

I. A KATA tv. elfogadásának és kihirdetésének körülményei

A KATA tv. elfogadásának alapjául szolgáló, a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló T/583. számú törvényjavaslatot (a továbbiakban: Törvényjavaslat) a Kormány nevében Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes 2022. július 11-én nyújtotta be az Országgyűlésnek. Ugyanezen a napon a Kormány nevében Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes indítványozta a Törvényjavaslat kivételes eljárásban történő tárgyalását, anélkül, hogy a kivételes eljárásban történő tárgyalás indokait indítványában megjelölte volna. A kivételes eljárásban történő tárgyaláshoz az Országgyűlés, szintén a benyújtás napján, 131 igen szavazattal 48 nem szavazat ellenében hozzájárult. Az Országgyűlés a Törvényjavaslatot kisebb, elsősorban nyelvhelyességi módosítások mellett a benyújtás napját követő napon, 2022. július 12-én fogadta el. Az Országgyűlés által elfogadott Törvényjavaslatot az Országgyűlés elnöke egy nap múlva, 2022. július 13-án aláírta, és megküldte a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök öt nap múlva, 2022. július 18-án aláírta a

KATA tv.-t, amelynek kihirdetése a Magyar Közlöny 2022. évi 118. számában még az aláírás napján megtörtént.

Mint az összefoglalóból látható, a Törvényjavaslat érdemi tárgyalására egy nap állt az országgyűlési képviselők rendelkezésére. A kivételes eljárásban történő tárgyalás okai ismeretlenek, de semmi nem utal arra, hogy ezek az okok összefüggenek az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktussal, illetve humanitárius katasztrófával, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzettel (a továbbiakban: Veszélyhelyzet).

II. A KATA tv. által év közben okozott változások összefoglalása

A KATA tv. lényegében újra szabályozta a kisadózó vállalkozások tételes adójára vonatkozó rendelkezéseket azáltal, hogy kisadózó vállalkozók tételes adója néven 2022. szeptember 1-jén formálisan egy új adónemet alkotott, és ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezte a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (a továbbiakban: KATA/KIVA tv.) azon rendelkezéseit, amelyek a kisadózó vállalkozások tételes adóját szabályozták. A KATA tv. rendelkezései két időpontban léptek hatályba: az adóalanyiság évközi választásához szükséges rendelkezések 2022. augusztus 1-jén, míg az adóalanyiságra vonatkozó részletes szabályok és a KATA/KIVA tv.-nek a kisadózó vállalkozások tételes adóját szabályozó rendelkezéseit hatályon kívül helyező rendelkezések 2022. szeptember 1-jén (KATA tv. 14. §).

Az új szabályozás az adónem lényeges elemei közül jelentős mértékben szűkítette az adóalanyok körét:

1. a KATA/KIVA tv. alapján 2022. augusztus 31-ig egyéni cégek, ügyvédi irodák, valamint kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaságok és közkereseti társaságok is lehettek az adónem alanyai, de számukra ez a lehetőség 2022. szeptember 1-jével megszűnt (KATA/KIVA tv. 3. § b)-e) pont; KATA tv. 3. §);
2. a KATA/KIVA tv. alapján 2022. augusztus 31-ig egyéni szabadalmi ügyvivők, szolgáltató állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemélyek, valamint tevékenységüket nem közjegyzői iroda, végrehajtói iroda vagy ügyvédi iroda tagjaként folytató közjegyzők, önálló bírósági végrehajtók, illetve ügyvédek is lehettek az adónem alanyai, de

2022. szeptember 1-től kezdődően már nem (KATA/KIVA tv. 2. § 5. pont, 3. § a) pont; KATA tv. 2. § 1. pont, 3. §);
3. a KATA/KIVA tv. alapján 2022. augusztus 31-ig a legalább 36 óras foglalkoztatással járó munkaviszonyban álló egyéni vállalkozók, a kiegészítő tevékenységet folytató (például saját jogú nyugdíjas) egyéni vállalkozók, a más államban biztosítottak minősülő egyéni vállalkozók, a rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesülő egyéni vállalkozók széles köre, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló egyéni vállalkozók, a közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató egyéni vállalkozók széles köre, valamint egyes gazdasági társaságok és más jogi személyek tevékenységében személyesen közreműködő vagy ügyvezetését ellátó egyéni vállalkozók is választhatták a KATA szerinti adóalanyiságot, de számukra ez a lehetőség 2022. szeptember 1-vel megszűnt (KATA/KIVA tv. 2. § 8. pont, 7. § (1) és (3) bekezdés; KATA tv. 2. § 2. pont, 3. §);
4. a KATA/KIVA tv. 2022. augusztus 31-ig nem tartalmazott arra vonatkozó rendelkezést, hogy az adózó KATA szerinti adóalanyisága megszűnik, ha kifizetőtől szerez bevételt, míg a KATA tv. alapján 2022. szeptember 1-től ez a KATA szerinti adóalanyiság megszűnését eredményező ok (KATA/KIVA tv. 5. § (1) bekezdés; KATA tv. 5. § (1) bekezdés g) pont).

A fenti felsorolás alapján megállapítható, hogy a KATA/KIVA tv. év közben érdemben szűkítette azoknak az adózóknak a körét, amelyek az egyszerűsített adózási mód választására jogosultak.

A Törvényjavaslat általános indokolásában az előterjesztő azzal indokolta az adónem újra szabályozását, hogy olyan új törvényi szabályokra van szükség, „amelyek – megőrizve a kisadózó vállalkozások tételes adójának pozitív eredményeit – biztosítják, hogy az adónem továbbra is elsősorban az eredetileg megcélzott személyi kör, a ténylegesen is a vállalkozási tevékenységet folytató legkisebb adóalanyok számára legyen vonzó adózási forma”. Az előterjesztő szintén kifejtette, hogy a „cél a jövőben is az, hogy a lakosság részére saját szolgáltatást nyújtó, terméket értékesítő egyéni vállalkozó kapjon lehetőséget arra, hogy a tevékenységét terhelő valamennyi közteher-fizetési kötelezettségét csekély adminisztráció mellett, méltányos mértékű tételes adó megfizetésével teljesíthesse”. Hangsúlyozzuk, hogy az utóbb említett célt a KATA/KIVA tv. elfogadásának

alapjául szolgáló, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló T/7954. számú törvényjavaslat (a továbbiakban: Első Törvényjavaslat) indokolása nem tartalmazta.

A kisadózó vállalkozások tételes adójára és a kisadózó vállalkozók tételes adójára vonatkozó törvényi rendelkezések összevetése alapján megállapítható, hogy a szűkített adóalanyi körből következő eltéréseken túlmenő érdemi különbség nem állapítható meg közöttük, így különösen:

1. mindkét adónemet havonta kell megfizetni (KATA/KIVA tv. 8. § (5) bekezdés; KATA tv. 7. § (3) bekezdés);
2. a főfoglalkozású egyéni vállalkozók esetében azonos a mértéke (havonta 50 ezer forint), és ezen az sem változtat, hogy 2022. szeptember 1-től a magasabb (havi 75 ezer forintos) összegű adómérték választására az adóalanyok nem jogosultak (KATA/KIVA tv. 8. § (1) és (4a) bekezdés; KATA tv. 7. § (1) bekezdés);
3. a törvényben meghatározott összeget meghaladó bevétel után szintén azonos (40 százalékos) mértékű adót kell fizetni (KATA/KIVA tv. 8. § (6) bekezdés; KATA tv. 7. § (5) bekezdés);
4. a főfoglalkozású egyéni vállalkozók ugyanazokban az esetekben (például, a táppénz időszaka alatt) mentesülnek a tételes adó megfizetése alól (KATA/KIVA tv. 8. § (9) bekezdés; KATA tv. 7. § (8) bekezdés);
5. egyéni vállalkozók esetében ugyanazokat a közterheket (a vállalkozói személyi jövedelemadót, a vállalkozói osztalékalap utáni adót, az átalányadót, az egyéni vállalkozó által saját maga után fizetendő személyi jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot, valamint a szociális hozzájárulási adót) váltják ki (KATA/KIVA tv. 9. § (1) bekezdés a)-b), d) pont; KATA tv. 8. § (1) bekezdés).

A két adónem érdemi azonossága miatt jelen beadvány a továbbiakban mindkét adónemre közös névvel, kataként hivatkozik.

III. Az Alaptörvénynek az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezései

1. B) cikk (1) bekezdés

„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

2. II. cikk

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

3. 37. cikk (4) bekezdés

„Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.”

4. XV. cikk (1) és (2) bekezdései

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

IV. Az Alkotmánybíróság hatásköre

A kata egy központi adónem (KATA/KIVA tv. 1. § (5) bekezdés; KATA tv. 1. § (5) bekezdés). Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. honlapján 2022. augusztus 23-ára vonatkozóan közzé tett adatok szerint az államadósság meghaladja a teljes hazai össztermék felét, ezért az Alkotmánybíróság jelen eljárása az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglalt hatásköri korlátozás hatálya alá tartozik. Ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság jogértelmezése is. Például, több alkotmánybíróági határozat hangsúlyozza, hogy „Az adójogi normák közül az esik a hatásköri korlátozás alá, amely (...) anyagi jogi értelemben hozzátartozik valamelyik

adónem törvényi tényállásához (...). Az adótényállás azokat az elemeket, törvényi szabályozási egységeket öleli fel, amelyek megvalósulása esetén anyagi jogi adókötelezettség keletkezik.” (3223/2018. (VII. 2.) AB határozat Indokolás [16]; 34/2019. (XI. 29.) AB határozat Indokolás [39]). Az egyik alkotmánybíróági határozat kifejezetten nevesíti, hogy az adóalanya, - tárgyra, -mértékre, -mentességre és -kedvezményre vonatkozó rendelkezések tartoznak a hatásköri korlátozás hatálya alá (34/2019. (XI. 29.) AB határozat Indokolás [39]). A KATA tv. egy központi adónemre vonatkozóan tartalmazza a hivatkozott alkotmánybíróági határozatokban említett tényállási elemeket, ezért felülvizsgálata során az Alkotmánybíróság hatásköre korlátozott.

A hatásköri korlátozás tartalmát az Alkotmánybíróság úgy foglalta össze, hogy az „eljárási természetű alkotmányossági felülvizsgálat (...) a pénzügyi törvények esetében is lehetséges, a tartalmat viszont az Alaptörvény egyes jogokra korlátozza” (40/2012. (XII. 6.) AB határozat Indokolás III/1). Következésképpen elsődlegesen a KATA tv. elfogadásához vezető eljárást indokolt vizsgálni.

V. Eljárási természetű alkotmányossági felülvizsgálat

A kata formálisan nem jövedelemadó, mert alapja nem a jövedelem. Az adóalany azonban a kata megfizetésével mentesül az általa folytatott gazdasági tevékenységből származó jövedelmet terhelő adók (a személyi jövedelemadó, a társasági adó és a szociális hozzájárulási adó) alól, valamint a személyes közreműködésre tekintettel tagjának juttatott jövedelem alapján fizetendő közterhek (a személyi jövedelemadó, a társadalombiztosítási járulék és a szociális hozzájárulási adó) alól is (KATA/KIVA tv. 9. § (1) bekezdés; KATA tv. 8. § (1) bekezdés). Összességében tehát megállapítható, hogy a kata tárgya az adóalany, valamint 2022. augusztus 31-ig a tevékenységében személyesen közreműködő tagjai jövedelemszerzése, ezért semmi sem indokolja a jövedelemadóktól (mint amilyen a személyi jövedelemadó és a társasági adó) eltérő kezelését.

A KATA tv. kihirdetésének napja (2022. július 18.) és azon rendelkezései hatályba lépésének napja (2022. szeptember 1.) között, amelyek hatályon kívül helyezték a KATA/KIVA tv.-nek a kisadózó vállalkozások adóját szabályozó rendelkezéseit, 44 nap telt el. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) kimondja, hogy a „fizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre

kötelezettek körét bővítő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie” [Gst. 32. §]. Az idézett törvényi rendelkezés az Alaptörvény 40. cikke alapján sarkalatosnak minősül [Gst. 53. §].

Formálisan a KATA tv. hatályba lépése nem bővítette, hanem szűkítette a kata fizetésére kötelezettek körét. A kata fizetésével azonban – mint ezt már említettük – az adóalanyok mentesülnek egyes más adók megfizetése alól, ezért a kata választására jogosultak körének szűkítése bővítette, például, a társasági adó vagy szociális hozzájárulási adó fizetésére kötelezettek körét. Következésképpen megállapítható, hogy a Gst. idézett, a kihirdetés és hatálybalépés között legalább 30 napos határidőt előíró rendelkezése irányadó a KATA tv. hatálybalépésére is.

Kérdésként merül fel azonban, hogy a nem alaptörvényi szinten, hanem sarkalatos törvényi rendelkezésként megfogalmazott 30 napos határidő a konkrét esetben megfelelő hosszúságú volt-e. Az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította, hogy a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges időtartam megállapítása elsődlegesen nem alkotmányjogi probléma (3209/2015. (XI. 10.) AB határozat Indokolás [51]; 3002/2019. (I. 7.) AB határozat Indokolás [21]; 8/2021. (III. 2.) AB határozat Indokolás [100]). Az Alkotmánybíróság ugyanakkor több határozatában azt is hangsúlyozta, hogy a kellő felkészülési idő biztosításának elmaradása alkotmányellenességet idézhet elő (34/2014. (XI. 14) AB határozat Indokolás [57]-[59]; 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [241]; 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [122]). Például, egy adóügyben az Alkotmánybíróság, egy korábbi határozatának indokolását megismételve, kiemelte, hogy akkor van helye alaptörvényellenesség megállapításának, ha „a felkészülési idő oly mértékben rövid, hogy az új szabályozáshoz való alkalmazkodás rendkívüli nehézséggel jár, lehetetlen, vagy a felkészülési idő egyáltalán nincs biztosítva” (8/2021. (III. 2.) AB határozat Indokolás [101]).

A törvényi szabályozás alapján megállapítható, hogy a jövedelem után fizetendő adók adómegállapítási időszaka egybeesik a naptári évvel, ettől való eltérés csak kivételesen fordul elő. Ilyen kivételt jelent, például, az adóalany évközi alakulása vagy megszűnése. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) egyértelműen kimondja, hogy az adóév csak magában törvényben meghatározott kivételekkel tér el a naptári évtől, valamint arról is rendelkezik, hogy a magánszemély adókötelezettségeit adóévenként teljesíti (Szja tv. 3. § 6.

pont, 11. § (1) bekezdés). A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao tv.) kimondja, hogy a társaságiadó-alap kiindulási pontja elsődlegesen a számviteli beszámolóban szereplő adózás előtti eredmény módosított összege (Tao tv. 4. § 9/a. pont, 6. § (1)-(2) bekezdés). Mivel a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv tv.) szerint a számviteli beszámoló az üzleti évre vonatkozik, amely jellemzően egybeesik a naptári évvel és 12 hónapnál csak kivételesen lehet rövidebb, megállapítható, hogy a társasági adó jellemző adómegállapítási időszaka is a naptári évvel esik egybe (Számv tv. 4. § (1) bekezdés, 11. § (1)-(4) bekezdés).

A törvényalkotó nem véletlenül rendelkezett úgy, hogy elsődlegesen a naptári évet tekinti az adómegállapítási időszaknak: ennek indoka, hogy a gazdasági tervezésnek is a naptári év a legtermészetesebb és a gyakorlatban is szokásos egysége (elegendő itt az éves költségvetési törvényre gondolni). Következésképpen, az év közben hatályba lépő törvénymódosításoknál különös figyelemmel kell lenni arra, hogy milyen mértékben zavarják meg az adóalanyok jóhiszemű és megalapozott gazdasági várakozásait. A konkrét esetben a módosítás, mint azt jelen indítványunk II. fejezete részletesen bemutatta, az adóalanyok széles körét taszította ki egy olyan adónemből, amelyet a naptári évre vonatkozóan jóhiszeműen választottak.

A kata 2013. január 1. óta létező adónem, amelyre vonatkozó szabályokat az Országgyűlés több mint 30 alkalommal módosította, de soha egyetlen törvénymódosítás indokolásában nem történ arra vonatkozó utalás, hogy a jogszabályelőkészítő az adónem radikális szűkítését tervezi. Például, az adópolitikáért felelős Varga Mihály pénzügyminiszter a Magyar Nemzetnek 2019 novemberében adott nyilatkozatában¹ jelezte, hogy a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara tapasztalatai szerint bizonyos vállalkozói csoportok visszaélésszerűen, a munkaviszony elrejtésére használják a katót. Erre tekintettel a pénzügyminiszter azt is felvetette, hogy 2020-ban várható egy részletesebb módosítási javaslat. Ehhez képest, a 2020 júniusában benyújtott, a Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló T/10856. számú törvényjavaslat a KATA/KIVA tv.-t módosító rendelkezéseihez fűzött indokolásában csak azt emelte ki, hogy a módosítások csak „jogtechnikai pontosítások: a bekezdések átszámozása és a belső hivatkozások javítása”. A 2020 októberében benyújtott, az egyes adótörvények módosításáról szóló

¹ <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/2019/11/ujabb-kormanyzati-dontesek-elenkithetik-a-gazdasagot>

T/13258. számú törvényjavaslat indokolása a kata kapcsán szintén csak technikai pontosításokat emel ki. A 2021 novemberében benyújtott, a minimálbér és a garantált bérminimum 2022. évi emelésével összefüggésben szükséges adóintézkedésekről, valamint egyes más intézkedésekről szóló T/17668. számú törvényjavaslat egy kedvező irányú módosítást tartalmazott: növelte a kata alanyainál a társadalombiztosítási ellátások alapjaként figyelembe vehető összeget, vagyis közvetetten – kevesebb, mint háromnegyed évvel a radikális szigorítást kihirdető KATA tv. hatályba lépése előtt – ösztönzést adott az adózóknak a kata választására. Természetesen az esetleges visszaélésekkel szemben fel lehet, és fel is kell lépni, de egy majdnem tíz éven át működő adónem esetében elképzelhetetlen, hogy egyik napról a másikra váljon szükségessé az adóalanyok körének radikális szűkítése. Mint a pénzügyminiszter 2019. novemberi nyilatkozatából kiderül, a kormánynak több, mint két és fél év állt a rendelkezésére arra, hogy az esetleges visszaélésekkel szemben fellépjen. Ha ezt nem tette meg, az a kormányzat felelőssége, és saját mulasztásának következményeit egy előkészítetlen, váratlan törvényalkotási kezdeményezéssel nem terhelheti a kata szerinti adóalanyiságot jóhiszeműen választó és gyakorló adózók százezreire. A váratlan radikális szűkítés szükségességét a Törvényjavaslat indokolása sem tartalmazza, ezért alaposan feltételezhető, hogy annak semmilyen különleges indoka nem volt. Ezt támasztja alá az is, hogy a Kormány nem élt a Veszélyhelyzetben fennálló különleges jogosítványával, és nem kormányrendeletben intézkedett a költségvetési vagy más szempontból esetleg indokolt módosításokról.

Azt, hogy a kata szerinti adóalanyiság választására jogosultak körének radikális, évközi szűkítése előkészítetlen volt, 2022 augusztusában – közel egy hónappal a Törvényjavaslat benyújtását követően – a Kormány is érzékelte. Különös módon a Veszélyhelyzetre tekintettel kapott különleges felhatalmazása alapján ugyanis megalkotta az egyes egyszerűsített közteherviselést lehetővé tévő rendelkezések alkalmazásáról szóló 297/2022. (VIII. 9.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Rendelet). A Rendelet lehetővé teszi a közkereseti társaságok és betéti társaságok számára, hogy az egyszerűsített végelszámolást 2022. szeptember 30-ig bejelentésük annak érdekében, hogy a bejelentés napjától tagjaik egyéni vállalkozóként folytathassák a tevékenységüket (Rendelet 4. § (1) bekezdés). A szabályozás kevesebb mint két hónapos határidőt adott az érintett vállalkozásoknak, hogy akár több éves tevékenységük jogi és

gazdasági kereteit átgondolják, és annak alapján minden szempontból megfontolt döntést hozzanak. Mindenképpen érdemes megismételni, hogy az adópolitikáért felelős miniszter 2019. novemberi nyilatkozata bizonyítja, hogy a Kormánynak több mint két év állt rendelkezésre arra, hogy az esetleges visszaélésekkel szemben fellépjen.

Az Alkotmánybíróság a központi adónemeket szabályozó törvényeket „korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek” [Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdés]. Egyértelmű, hogy amennyiben egy adótörvény hatályba lépése olyan időpontra esik, amely kellő indok hiányában ellentétes az adóalanyok jóhiszemű, a jogalkotó által egy évtizeden keresztül folyamatosan megerősített gazdasági várakozásaival, akkor az említett alaptörvényi követelmények sérültek, ezért a törvény megsemmisítése szükségszerű.

Megjegyezzük végül, hogy a KATA tv. előkészítése során a Kormány formailag nem sértette meg a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény előírásait, mert a fizetési kötelezettségekről szóló jogszabályok tervezetét nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani. Ugyanakkor a KATA tv. rendkívül gyors elfogadása nemcsak a közvetlenül vagy közvetetten érintetteknek (a kata szerinti adóalanyoknak, illetve családtagjainak, ügyfeleinek), hanem valamennyi magyar állampolgárnak azt üzeni, hogy róluk, mint tárgyakról dönthetnek, hiszen a jogalkotásban semmit nem számít a véleményük, az érdekeik semmibe vehetők. Ez a megalázó bánásmód igen súlyos esete, és mint ilyen az emberi méltóság súlyos sérelme is.

VI. Tartalmi jellegű alkotmányossági felülvizsgálat

A KATA tv. hatálybalépése – mint azt a II. fejezet részletesen összefoglalja – megkülönböztetést tesz a vállalkozási tevékenységet folytató természetes személyek különböző csoportjai között. A szabályozás az első különbségtételt a vállalkozói tevékenységüket az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásba bejegyzett egyéni vállalkozók között teszi. Például, az az egyéni vállalkozói nyilvántartásba bejegyzett egyéni vállalkozó, aki saját jogú nyugdíjban részesül, vagy egyetemista, nem jogosult a kata szerinti adóalanyiság választására, akkor sem, ha ugyanazt a tevékenységet végzi, mint a kata választására jogosult másik egyéni vállalkozó. A megkülönböztetésnek nincs semmilyen, az adójogból levezethető indoka.

A második különbségtétel az egyéni vállalkozói nyilvántartásba bejegyzett egyéni vállalkozók és a külön jogszabályok szerinti vállalkozói tevékenységet végző természetes személyek (például, szolgáltató állatorvosok, ügyvédek, egyéni szabadalmi ügyvivők) között áll fenn: az utóbbiak azonos feltételek fennállása esetén sem jogosultak a kata választására. A megkülönböztetésnek ebben az esetben sincs az adójogból levezethető indoka, mert a külön jogszabályok szerint vállalkozói tevékenységet végzők nem adózási megfontolásokból, hanem a tevékenységük sajátos jellegére tekintettel megalkotott külön szabályozás miatt nem folytathatják vállalkozási tevékenységüket az egyéni vállalkozói nyilvántartásba bejegyzett egyéni vállalkozóként. Szintén indokolatlan megkülönböztetést tesz a szabályozás azok között a természetes személyek között, akik az egyéni vállalkozói nyilvántartásba bejegyzett egyéni vállalkozóként vagy egyéni céggént folytatják a vállalkozási tevékenységet.

Felszínes megközelítés alapján a vállalkozói tevékenységet folytató természetes személyek és a jogi személyek közötti különbségtételt még lehetne indokolni, de a szabályozás mélyebb ismerete mellett ez a különbségtétel is indokolatlan. A KATA/KIVA tv. ugyanis kizárólag a természetes személy tagokkal működő, a tag személyes közreműködését feltételező jogi személyek esetében (például, közkereseti társaság, betéti társaság, ügyvédi iroda) tette lehetővé a kata szerinti adóalanyiság választását (KATA/KIVA tv. 3. § c)-e) pont). Semmilyen adójogi indoka nincs annak, hogy a jogi személyeknek meg kellene tiltani a kata szerinti adóalanyiság választását. Például, a törvényalkotó által az Törvényjavaslat indokolásában az adónem ideális alanyaként meghatározott, „a lakosság részére saját szolgáltatást nyújtó, terméket értékesítő” vállalkozások között rengeteg betéti társaság található.

Végül a Rendelet szintén indokolatlan megkülönböztetést tett egyrészt a közkereseti társaságok és betéti társaságok, másrészt az ügyvédi irodák és egyéni cégek között, mert az előbbieket számára speciális szabályokkal lehetővé tette a tevékenység évközi egyéni vállalkozóként folytatását és az ahhoz kapcsolódó kedvezményes adózási szabályok választását.

Az Alkotmánybíróság hosszú idő óta következetesen követett gyakorlata szerint az emberi méltóság és az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály között szoros tartalmi összefüggés áll fenn. Például, az Alkotmánybíróság több határozatában kijelentette, hogy „egy adott szabályozás abban az esetben nem felel meg az Alaptörvény

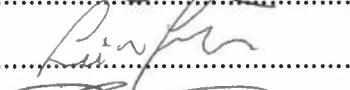
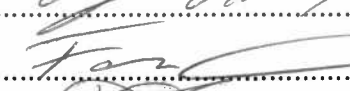
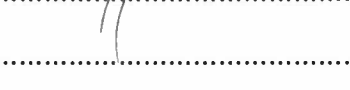
XV. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos mércének, ha végső soron az emberi méltósághoz fűződő jogot sérti” (3206/2014. (VII. 21.) AB határozat Indokolás [23]; 3073/2015. (IV. 23) AB határozat Indokolás [43]). A megfogalmazásból az is következik, hogy vannak olyan esetek, amikor az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános egyenlőségi szabály sérelme az emberi méltósághoz való jog sérelmét eredményezheti, tehát az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésében foglalt hatásköri korlát mellett is alapot adhat egy központi adónemről szóló törvény megsemmisítésére.

Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésében foglalt hatásköri korlát hatálya alá tartozó határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „Alaptörvény-ellenes, vagyis emberi méltóságot sértő megkülönböztetés abban az esetben állapítható meg, ha a különbségtétel önkényes. A hátránnyal járó különbségtétel az általános mérce szerint akkor minősül önkényesnek, ha nincs ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka” (3073/2015. (IV. 23.) AB határozat Indokolás [43]). Az Alkotmánybíróság szintén kijelentette, hogy a „személyek közötti különbségtétel olyan módon is megvalósulhat, hogy a jogalkotó adott személyi kört a többiekhez képest előnyben részesít” (3073/2015. (IV. 23.) AB határozat Indokolás [44]). A konkrét esetben ilyen előnyben részesítés történt meg, hiszen a KATA tv. a vállalkozási tevékenységet folytató természetes személyek egy meghatározott feltételeknek megfelelő (például, nem nyugdíjas, az egyéni vállalkozók nyilvántartásába bejegyezett egyéni vállalkozóként működő) köre számára egy többletjogosítványt, a kata szerinti adóalanyiság választásának jogát biztosítja. Az Alkotmánybíróság ugyancsak kiemelte, hogy az „egyenlő bánásmód követelményéből az fakad, hogy a hasonló eseteket hasonlóan, míg a különböző eseteket különbözőképpen kell kezelni” (3073/2015. (IV. 23.) AB határozat Indokolás [45]). A kisadózó vállalkozások tételes adójának közel 10 éves története mutatja, hogy a törvényalkotó képes volt a hasonló eseteket hasonlóan kezelni (például, a vállalkozási tevékenységet folytató természetes személyek széles köre számára lehetővé tenni az adónem választását), valamint a különbségeket is kezelni (például, a társadalombiztosítási nyugellátásra már jogot szerzett nyugdíjas vállalkozók és a főfoglalkozású vállalkozók számára eltérő adómértéket meghatározni). Ezzel szemben a KATA tv. homogén csoportokon belül is különbséget tesz: például, egy főfoglalkozású könyvvizsgáló választhajta a kata szerinti adóalanyiságot, ha egyéni vállalkozóként folytatja a

Az előzőekben részletesen ismertetett indokok alapján kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg a KATA tv-t, és egyben állapítsa meg, hogy a KIVA/KATA tv-nek és a KATA tv. által módosított többi jogszabálynak a KATA tv. által megsemmisített vagy módosított rendelkezései a KATA tv. hatályba lépése előtti szöveggel folyamatosan hatályban voltak.

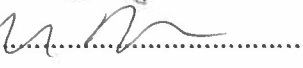
Budapest, 2022. szeptember 09.

Tisztelettel,

	Név	Aláírás
1.	GELENCSEI FERENC	
2.	TOMPOS HARTON	
3.	SHALL MÁZAL	
4.	CROSB ANNA	
5.	LACSEI LÁZOS	
6.	BEÓDÁRD	
7.	HAGYAL MIKLÓS	
8.	FENETE - GYÖR ANORÁJ	
9.	TÓTH ENDRE	
10.	SEBŐK ÉVA	
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

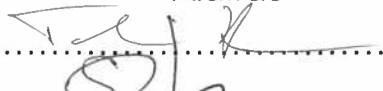
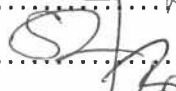
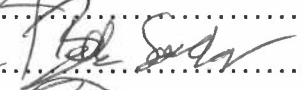
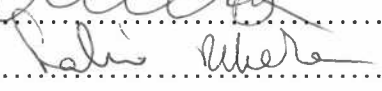
Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybíróági eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Budapest, 2022. szeptember 09.

	Név	Aláírás
1.	UNGAR PÉTER	
2.	CSÁKDI ANTAL	
3.	KANÁSZ-NAGY MÁTÉ	
4.	DÖR KISSZTES I. LÁSZLO LORÁNT	
5.	BÁKOS BERNÁDETT	
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

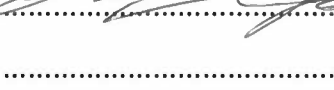
Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybírósági eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Budapest, 2022. szeptember 09.

	Név	Aláírás
1.	TORDAI BENCE	
2.	SZABÓ Tímea	
3.	BERKI SÁNDOR	
4.	JÁMBOR ANDRÁS IMRE	
5.	DR. HELLER TAMÁS	
6.	SCABO REBEKA	
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

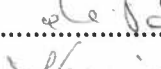
Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybírósi eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Budapest, 2022. szeptember 09.

	Név	Aláírás
1.	LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY	
2.	BENCZE JÁNOS	
3.	Z. KARPÁTI DANIEL	
4.	SAS ZOLTÁN	
5.	Dr. Benner Kóbor	
6.	VARGA FERENC	
7.	Szász Ferenc	
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

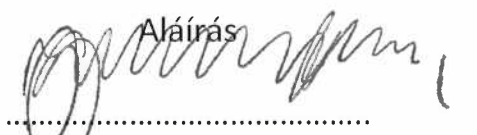
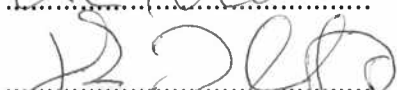
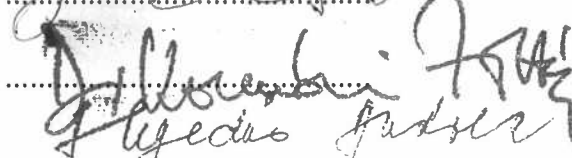
Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybíróági eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Budapest, 2022. szeptember 09.

	Név	Aláírás
1.	SZABÓ SÁNDOR	
2.	dr. Furmai Zita	
3.	VAJDA Zoltán	
4.	DR. NEMKEVITAYIS	
5.	MOLNÁR ZSOLT	
6.	HISZKUNY DERSŐ	
7.	DR. ESTER HERCZAG	
8.	KOMJÁTHI INRE	
9.	KUNHALMI ÁGNES	
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

Alulírott országgyűlési képviselők az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és 24. cikk (3) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 24. § (1) bekezdés és 41. § (1) és (2) bekezdés alapján kezdeményezzük, hogy az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésben foglaltakat is figyelembe véve – állapítsa meg, hogy a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben és II. cikkben foglaltakkal, ezért alaptörvény-ellenesség miatt azt a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal teljesen semmisítse meg. A közös beadványukkal kapcsolatos alkotmánybíróági eljárás során az alulírott országgyűlési képviselők kapcsolattartóként maguk közül Gelencsér Ferenc országgyűlési képviselőt (e-mail: gelencser.ferenc@parlament.hu) jelölik ki, akinek értesítési címe: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Budapest, 2022. szeptember 13.

	Név	Aláírás
1.	Gyurosdány Ferenc	
2.	Dr. Dalvid Ferenc	
3.	Dr. Vadai Ágnes	
4.	Koltman Olga	
5.	Gy. Németh Erzsébet	
6.	Dr. Oldak Lajos	
7.	Dr. KOMÁROMI ZOLTÁN	
8.	HEBEDŰS ANDREA	
9.	Arató György	
10.	Vargu László	
11.	Greény Zoltán	
12.	Kovács László	
13.	Varga Zoltán	
14.	Balogh Zoltán	
15.	Sebidu-Petravszki László	